

RABHADH

CAITHFEAR an Ceistpháipéar seo a chur ar ais le do fhreagarleabha(i)r ag deireadh an scrúdaithe, nó caillfead marcanna.

Scríobh do Scrúduithe anseo ⇒

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2012

DÉ CÉADAOIN 20 MEITHEAMH 2012 – MAIDIN 9.30-12.00

EACNAMAÍOCHT TALMHAÍOCHTA – ARDLEIBHÉAL (320 Marc)

Freagair **cúig cheist déag** as Cuid I agus **ceithre** cheist as Cuid II.
Níor cheart duit níos mó ná uair an chloig a chaitheamh le Cuid I.

CUID I (120 marc)

Freagair **cúig cheist déag**.

Scríobh na freagraí sna spásanna cuí.

Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc.

CUID II (200 marc)

Freagair **ceithre** cheist.

Scríobh na freagraí i do fhreagarleabha(i)r.

Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc (50 marc).

Ná scríobh freagraí Chuid II ar an gceistpháipéar seo.

NÁ DEARMAD AN CEISTPHÁIPÉAR SEO A THABHAIRT AR AIS
LEIS AN/NA (bh)FREAGARLEABHA(I)R A ÚSÁIDEADH CHUN NA CEISTEANNA
I gCUID II A FHREAGAIRT.

CUID I (120 marc)

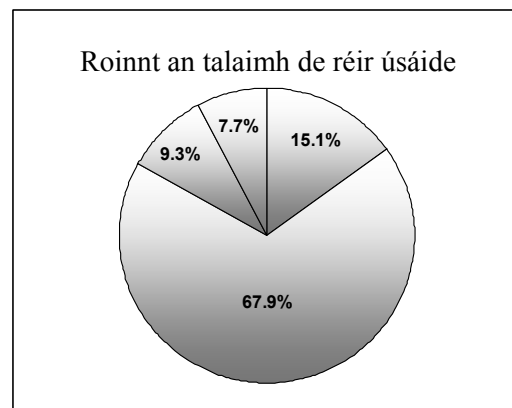
Freagair **cúig** cheist **déag**.

Scríobh na freagraí sna spásanna cuí.

Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc.

1. In Éirinn tá thart ar 4.95 milliún heicteár talaimh in úsáid le haghaidh talmhaíochta agus foraoiseachta. Agus tú ag tagairt don phíchairt ar dheis, scríobh síos an céatadán den talamh atá in úsáid do gach ceann díobh seo a leanas: **(tá ceann amháin déanta cheana)**

Úsáid	Céatadán (scríobh an freagra)
Féar	
Féarach garbh	9.3%
Barra	
Foraoiseacht	

2. Déan idirdhealú idir an ról atá ag *Teagasc* agus an ról atá ag an *Bord Bia*.

---

3. Tabhair breac-chuntas ar conas mar a chinntítear praghsanna i margadh tosca.

---

4. In Éirinn, de réir staitisticí/na sonraí ón Suirbhé ar Struchtúir Feirme a rinne an Phríomhoifig Staidrimh (CSO) in 2007:

(Cuir ciorcal timpeall ar an bhfreagra ceart i ngach cás.)

- (i) tá thart ar 90,000 / 128,000 / 180,000 gabháltas feirme
- (ii) is é an meán-achar atá i bhfeirm ná 32 / 55 / 74 heicteár
- (iii) tá 24% / 38% / 51% de shealbhóirí na bhfeirmeacha teaghlaigh os cionn 55 bliain d'aois.

5. Sainmhíneadh gach ceann díobh seo a leanas:

(i) Eacnamaíocht: _____

(ii) Fás geilleagrach: _____

---

6. Luaigh an cuspóir na tuarascáile 'An Fómhar Bia 2020'. _____
-

7. Luaigh **dhá** impleacht d'earnáil agraibhia na hÉireann atá ag an titim a tharla le déanaí ar ráta malairte an euro:

(i) _____

(ii) _____

8. Sainmhínigh na téarmaí seo a leanas:

(i) Táirgiúlacht imeallach ioncaim: _____

_____

_____

(ii) Dlí an toraidh imeallaigh laghdaithe: _____

_____

_____

9. Maidir leis na hathruithe seo a leanas i margadh na mairteola, luaigh iarmhairt **gach** athrú díobh ar chuar an éilimh ar mhairteoil:

Athrú	Iarmhairt
1. Ardú i bpraghas na mairteola	A. Athrú ar chuar an éilimh amach agus ar dheis
2. Ardú in ioncam tomhaltóirí	B. Gluaiseacht feadh chuar an éilimh
3. Laghdú i bpraghas na muiceola	C. Athrú ar chuar an éilimh isteach agus ar chlé

Meitseáil an dá liosta trí litir na hiarmharta cirte a chur faoin uimhir a bhaineann leis thíos:

1.	2.	3.

10. Sonraíonn Dlí Engel go _____

_____

_____

11. Chun imeacht an ama a chur san áireamh, ní mór luachanna a lascainiú chun an luach ceart a fháil. Luaigh an fhoirmle a úsáidtear chun a ríomh cén luach atá faoi láthair ar €30,000 a gheobhaidh tú i gceann 7 mbliana. (**Bain úsáid as an spás thíos le haghaidh do fhreagra.**)

--

12. Agus tú ag tagairt do thalmhaíocht na hÉireann, luaigh **dhá** shampla de **gach** ceann de na catagóirí seo a leanas:

	Costas Seasta	Costas Athraitheach
Sampla 1		
Sampla 2		

13. Déan idirdhealú idir *Praghsanna ainmniúla* agus *Praghsanna firinneacha*.
-
-
14. Ar chuntas tipiciúil feirme, sainmhínítear aschur mar iomlán na ndíolachán lúide _____, móide/lúide _____, móide _____ d'aschur na feirme féin.
15. Luaigh **dhá** chineál íocaíochtaí díreacha a fhaigheann feirmeoirí na hÉireann:
- (i) _____
- (ii) _____
16. Tabhair breac-chuntas ar ról Choimisiún na hEorpa taobh istigh den AE.
-
-
-
17. Tabhair breac-chuntas ar **dhá** phríomhchatagóir cánachais a d'fhéadfadh a bheith le híoc ag feirmeoir tipiciúil:
- (i) _____
- (ii) _____
18. Céard a léiríonn na sonraí seo a leanas dúinn faoi na táirgí talmhaíochta thíos?
- (i) Is é praghasleasteachas an éilimh ar tháirgí feola ná - 0.37: _____
- (ii) Is é trasleasteachas an éilimh idir mairteoil agus uaineoil ná + 0.66: _____
19. Déan idirdhealú idir na téarmaí *leachtacht* agus *sócmhainneacht* i gcuntais feirme.
-
-
20. Luaigh **dhá** thairbhe a bhaineann le scéimeanna cosanta timpeallachta mar SCTT (REPS) agus SRCT (AEOS):
- (i) _____
- (ii) _____

**NÁ DEARMAD AN CEISTPHÁIPÉAR SEO A THABHAIRT AR AIS
LEIS AN/NA (bh)FREAGARLEABHA(I)R A ÚSÁIDEADH CHUN NA CEISTEANNA
I gCUID II A FHREAGAIRT.**

CUID II (200 marc)

Freagair **ceithre** cheist.

Scríobh na freagraí i do fhreagarleabha(i)r.

Tá na ceistanna ar fad ar aon mharc (50 marc).

Ná scríobh freagraí Chuid II ar an gceistpháipéar seo.

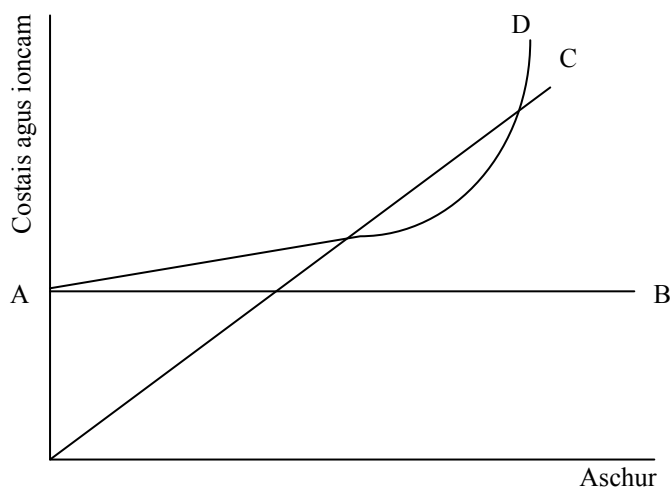
1. Léiríonn an tábla thíos sceideal an éilimh bhaile agus sceideal an éilimh easpórtála ar im na hÉireann.

Praghas an Ime (€'000 an tona)	Cainníocht an éilimh bhaile ag gach praghasleibhéal ('000)	Cainníocht an éilimh easpórtála ag gach praghasleibhéal ('000)
7	70	20
6	80	40
5	90	60
4	100	80
3	110	100
2	120	120
1	130	140

- Ar léaráid amháin, tarraing cuar an éilimh bhaile agus cuar an éilimh easpórtála ar im na hÉireann. Bain úsáid as an eolas sa tábla thuas.
- Luaigh agus taispeáin ar do léaráid an tionchar a bheidh ag ardú phraghas an ime ó €5,000 go €7,000 in aghaidh an tona ar chainníocht an éilimh ar im na hÉireann ar an margadh baile agus ar an margadh easpórtála.
- Ríomh praghasleasteachas an éilimh (PED sa Bhéarla) ar im na hÉireann ar an margadh baile agus ar an margadh easpórtála nuair a ardaítear an praghas ó €5,000 go €7,000 in aghaidh an tona.
- Sainaithin cén cuar éilimh lena mbaineann praghas-neamhleasteachas. Mínigh do fhreagra.

(50 marc)

2.

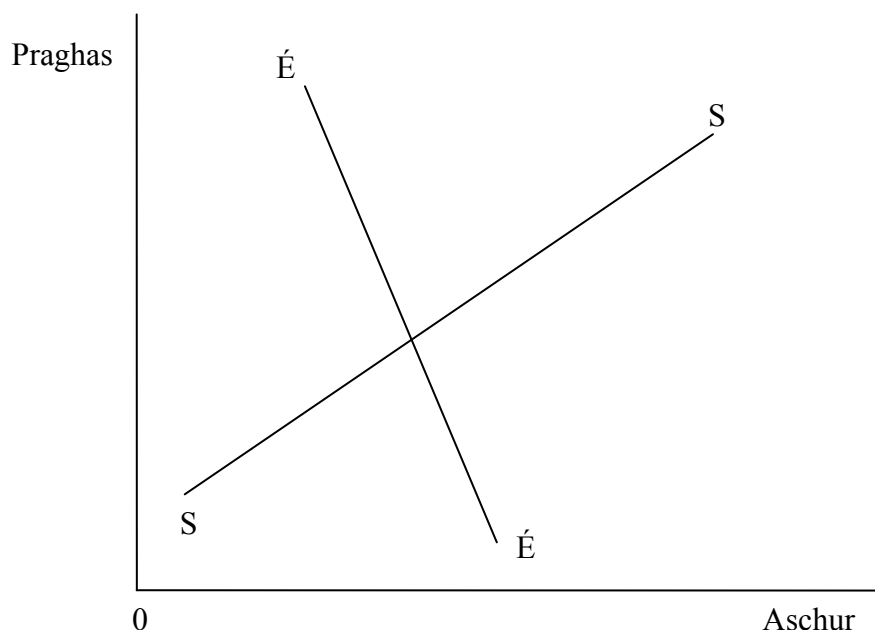

Léiríonn an léaráid thuas costais agus ioncam i gcás feirme ar leibhéal dhifriúla aschuir.

- Cóipeáil an léaráid i do fhreagarleabhar, agus cuir lipéad ar na cuair ábhartha.
- Marcáil iad seo a leanas ar do léaráid **agus** mínigh iad:
  - An raon aschuir mar a bhfuil an fheirm ag cailleadh;
  - An raon aschuir mar a bhfuil an fheirm ag cruthú brabúis;
  - An leibhéal aschuir mar a bhfuil an brabús chomh mór agus is féidir / ag an leibhéal optamach aschuir.
- Déan idirdhealú idir brabús feirme agus ioncam feirm theaghlaigh.

(50 marc)

3. I dtuarascáil pholasaí faoi luaineacht praghsanna (i.e. athruithe i bpraghsanna) ar mhargaí bia agus ar mhargaí talmhaíochta, a rinne an G-20 in 2011, deirtear “níl aon dabht ach go raibh luaineacht neamhghnách ann sa tréimhse ó 2006”.

Léiríonn an léaráid thuas cuar éilimh ($E\bar{E}$) agus cuar soláthair (SS) táirgí talmhaíochta mar atá siad faoi láthair ar mhargaí domhanda. Léirigh **agus** déan plé ar ról na rudaí seo a leanas i gcruithú na luaineachta i bpraghsanna:

(Nóta: Tá léaráid ar leith riachtanach i **ngach** cás.)

- Ardú ar mhinicíocht na dtriomach, na dtuille agus na dteagmhas aimsire eile a bhfuil baint acu leis an téamh domhanda;
- Fás faoi dhaonra an domhain agus athruithe i bpatrúin tomhaltais a bhfuil baint acu leis na geilleagair éiritheacha;
- Praghas méadaithe na hola.

(50 marc)

4. Tá an Comhbheartas Talmhaíochta (CBT) (CAP i mBéarla) ar na polasaithe is sine atá ag an AE.

Maidir leis an CBT, déan plé ar **gach ceann** díobh seo a leanas:

- Cuspóirí an CBT agus an dóigh a bhfuil siad tar éis forbairt de réir a chéile ó na luath 1990idí;
- An chaoi a bhfuil athrú tar éis teacht ar na hionstraimí a úsáidtear chun cuspóirí an CBT a chur i gcrích ó na luath 1990idí;
- Na dúshlán reatha atá roimh an CBT de réir mar a bhgann sé ar aghaidh.

(50 marc)

5. Thíos tá buiséad ráithiúil sreabhadh airgid d'fheirm le haghaidh na bliana 2012 (Iomlán 2011 léirithe chomh maith).

	Iomlán 2011	Ean- Már 2012	Aib -Meith 2012	Iúil-MF 2012	DF-Noll 2012	Iomlán 2012
	€	€	€	€	€	€
Fáltais						
Íocaíocht Aonair Feirme	25,400	25,400	0	0	0	25,400
Díolacháin Bhainne	48,500	12,200	16,500	15,200	11,100	55,000
Díolacháin Bheostoic	13,700	9,100	2,500	0	1,100	12,700
Íocaíochtaí SCTT (REPS)	5,000	0	5,200	0	0	5,200
Tuarastal lasmuigh den fheirm	10,500	0	0	1,700	0	1,700
Deontais	10,000	10,000	0	0	0	10,000
Fáltais Iomlána	113,100	56,700	24,200	16,900	12,200	110,000
Caiteachas						
Leasachán	14,200	4,000	9,000	5,500	1,000	19,500
Beathú	12,000	3,000	3,900	4,000	8,500	19,400
Ceannacháin Bheostoic	20,000	7,600	0	12,400	0	20,000
Tréidliacht / AI	12,200	3,000	0	5,000	4,200	12,200
Costais Chonraitheora	4,000	0	3,000	2,900	0	5,900
Cothabháil foirgneamh	5,000	0	0	5,000	0	5,000
Fuinneamh	10,000	4,000	2,000	4,000	4,000	14,000
Cíos	5,200	0	0	0	5,200	5,200
Árachas	3,300	3,300	0	0	0	3,300
Aisiocaíochtaí Iasachta Bainc	10,500	3,000	3,000	2,000	2,500	10,500
Táillí gairmiúla	800	0	0	800	0	800
Costais mhaireachtála	16,000	5,800	5,000	4,500	9,000	24,300
Íocaíochtaí Iomlána	113,200	33,700	25,900	46,100	34,400	140,100
Barrachas/easnamh sa sreabhadh airgid	-100	23,000	-1,700	-29,200	-22,200	-30,100
Iarmhéid tosaigh	3,200	3,100	26,100	24,400	-4,800	3,100
Iarmhéid deiridh	3,100	26,100	24,400	-4,800	-27,000	-27,000

- (a) Déan plé ar **dhá** úsáid is féidir le feirmeoirí a bhaint as buiséadadh sreabhadh airgid.
- (b) Le cabhair an bhuiséid sreabhadh airgid thuas, sainaithean agus pléigh na treochtaí le déanaí i bpragsanna agus i gcostais talmhaíochta na hÉireann. Tabhair breac-chuntas i do fhreagra ar chúiseanna na dtreochtaí sin.
- (c) Agus tagairt agat don bhuiséad sreabhadh airgid thuas, tabhair breac-chuntas ar **cheithre** shlí ar féidir le feirmeoir fadhbanna a sháru a bhaineann le dualgais airgeadais a éiríonn as oibriúcháin feirme agus as cothabháil teaghlaigh.

(50 marc)

6. Ní tháirgeann an talmhaíocht ach cuid sách bheag d'aschur iomlán gheilleagar na hÉireann. Mar sin féin, ní cóir an méid a chuireann an talmhaíocht leis an ngeilleagar a mheas faoina luach.

- (a) Tabhair breac-chuntas ar **cheithre** shlí a gcuireann an talmhaíocht le geilleagar na hÉireann.
- (b) Pléigh **dhá** argóint ar son na saorthrádála i gcúrsaí talmhaíochta agus **dhá** argóint ina haghaidh.

(50 marc)

NÁ DEARMAD AN CEISTPHÁIPÉAR SEO A THABHAIRT AR AIS LEIS AN/NA (bh)FREAGARLEABHA(I)R A ÚSÁIDEADH CHUN NA CEISTEANNA I gCUID II A FHREAGAIRT.

Leathanach Bán